

Již z tohoto znění zákona vysvítá, že zákon vylučuje z pojistné povinnosti pensijní dvě kategorie osob, jež staví vedle sebe a to jednak osoby, které vykonávají podřízené práce, tam blíže označené, jednak osoby, které jsou dělníky neb učni. Již koordinací těchto dvou kategorií, vyslovenou spojkou »nebo«; naznačuje zákon, že práci dělníka či učně nepovazuje za obsahově stejnou s podřízenou prací čeledínů, nádeníků a p., nýbrž za činnost od ní podstatně odlišnou, nad ni vynikající. S druhé strany však třeba poukázat k předpisu § 1, odst. 2, který podle dikce úvodní věty (»Jsou t u d í ž pojištěním povinni . . .«) jest pouhou aplikací zásad v odst. 1 obsažených, a — pokud jde o činnost ve výrobě — v lit. a) za povinný pojištěním prohlašuje zaměstnance, kteří vykonávají převážně duševní práce nebo kteří k pracím jiných osob pravidelně dozírají.

Ze srovnání obou odstavců § 1 plyne důsledek, že zákon nesprošťuje pojistné povinnosti jen zaměstnance vykonávající práce podřízené, nýbrž i učně a dělníky, kteří konají práce kvalifikované, avšak nikoliv převážně duševní aneb jichž činnost nezáleží v pravidelném dozoru k pracím osob jiných.

Jestliže žal. úřad vyslovil, že řečení přehlížeči skla podléhají pensijní povinnosti pojistné proto, že práce, jež vykonávají — ježto jest k nim třeba zvláštní odborné znalosti — nelze považovati za podřízené ve smyslu § 1, odst. 1, založil své rozhodnutí na právním názoru, který podle toho, co bylo výše řečeno, není ve shodě se zákonem.

Bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti dle § 7 zák. o ss pro nezákonnost.

Č. 3328.

Nemocenské pojišťování: Zaměstnanci hospodářského skladištního družstva, které má za účel vzdělávání vlastní půdy k docílení plodin, patří nemocenským pojištěním k okr. pokladně nemocenské a nikoliv k zemědělské okr. pokladně nemocenské.

(Nález ze dne 5. března 1924 č. 3896.)

Prejudikatura: Boh. 2225 a 2747 adm. a jiné.

Věc: Zemědělská okresní nemocenská pokladna v B. (adv. Dr. Moř. Weden z Prahy) proti ministerstvu sociální péče (za zúčastněnou okr. nem. pokladnu v B. adv. Dr. Rudolf Rábl z Prahy) o nemocenské pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Ve sporu mezi okr. nem. pokladnou v B. a Prvním německým hospodářským skladištním družstvem v B. vyslovilo min. soc. péče nař. rozhodnutím v pořadí instančním, že zaměstnanci shora uvedeného skladištního družstva přísluší nemocenským pojištěním k okr. nem. pokladně v B., poněvadž konaným šetřením bylo zjištěno, že nejde o zařízení výhradně svépomocné, nýbrž i výdělečné.

O stížnosti uvážil nss toto:

Předmětem sporu jest otázka, zdali zaměstnanci řečeného družstva v B. jsou pojistně příslušnými k řádné okr. nem. pokladně nebo k okr. pokladně zemědělské.

Zákonným podkladem pro řešení této otázky jest předpis § 12 zák. z 15. května 1919 č. 268 Sb., pokud se týče z 22. prosince 1920 č. 689 Sb., jenž pouze stanoví, že za určitých předpokladů pro pojištěnce zemědělské a lesní musí býti zřízena samostatná pokladna nemocenská.

Záleží tedy příslušnost toho kterého pojištěnce k zemědělské okr. pokladně nem. na tom, zdali jej lze označiti za pojištěnce zemědělského neb lesního. Otázkou, jaký význam má zákonem použitý výraz »zemědělství a lesní pojištěnci«, zabýval se nss již v řadě případů, jež tvořily předmět jednání před ním, a vyslovil opětovně, tak zejména v nál. Boh. 2225 a 2747 adm., že kriterium pro zodpovězení otázky, zdali ten který pojištěnec jest pojištěncem zemědělským neb lesním, záleží v tom, zda pojištěnec koná práce podniku, jehož předmětem jest zužitkování resp. vzdělávání půdy podnikatelovy a na jeho účet k docílení plodin.

Právní názor tento, na němž nss trvá i v tomto případě, potvrzuje i tato úvaha: Podle § 3 zák. z 30. března 1888 č. 33 ř. z. byli zemědělství a lesní dělníci vyjmuti z pojistné povinnosti nemocenské, poněvadž k úpravě pojištění jejich zemským zákonodárstvím nedošlo. Že se tato výjimka týkala pouze oněch dělníků a úředníků, kteří zaměstnání byli v podnicích sloužících prvovýrobě, vysvítá z toho, že podle § 1 cit. zák. pojistná povinnost nemocenská byla podmíněna zaměstnáním v určitých, tam blíže vypočtených podnicích, bez zřetele k vnitřnímu obsahu konané práce, zejména v podnicích podrobených živn. řádu nebo jiných podnicích po živnostensku provozovaných. Proto dřívější správní soud ve Vídni vyslovil na př. v nál. z 3. února 1911 č. 2524/10 (Budw. č. 7969-A) na základě usnesení odborného plena ze 16. ledna 1911, že podnik družstva zemědělců k zužitkování mléka v hospodářství jednotlivých členů vyráběného ať v prvotním stavu, ať ve formě mléčných výrobků, nelze považovati za podnik zemědělský ve smyslu § 3 cit. zák., nýbrž za podnik po živnostensku provozovaný a že jeho zaměstnanci tudíž podle § 1 pojistné povinnosti nemocenské podrobeni jsou. Mezera způsobená cit. § 3 ohledně nemocenského pojištění zemědělských a lesních dělníků vyplněna byla novelou z 15. května 1919 č. 268 Sb., jež pojistné povinnosti nemocenské podrobila všechny osoby vykonávající práce a služby na základě poměru pracovního, služebního neb učňovského, tudíž i zaměstnance v podnicích zemědělských a lesních. Mluví-li § 12 posléz uvedeného zák. v odst. 2. větě 3. o zemědělských a lesních pojištěncích, nemohl nss přikládati tomuto výrazu jiného významu, než který měl stejný výraz v zákoně z roku 1888.

Vycházeje z tohoto názoru neshledal nss, že by nař. rozhodnutí bylo v rozporu se zákonem. Nezáleží ovšem na tom, zda družstvo, o něž jde, jest organizací svépomocnou a zda účelem jeho jest docílení zvláštních zisků čili nic, nýbrž záleží na tom, zda podnik družstva má za účel zužitkování resp. vzdělávání půdy vlastní a na jeho účet k docílení plodin. Podle stanov družstva není pochybnosti, že tento předpoklad tu splněn není. Pak nejsou však zaměstnanci jeho pojištěnci zemědělskými nebo lesními ve smyslu zákona a nejsou pojištěním příslušni k zemědělské okr. pokladně nemocenské.

Z těchto úvah dospěl nss k zamítnutí stížnosti.